

Na temelju članka 27. Zakona o savjetima mladih (NN 41/14) i Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN 85/2020), Središnji državni ured za demografiju i mlade usvojio je

GODIŠNJE IZVJEŠĆE

O PRAĆENJU PROVEDBE ZAKONA O SAVJETIMA MLADIH U 2020. GODINI

Uvodno

Savjeti mladih osnivaju se pri jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kao njihova savjetodavna tijela u području mladih. Osnivaju se kao županijski, gradski i općinski savjeti mladih.

Glavna svrha osnivanja savjeta mladih je uključivanje mladih u odlučivanje o javnim poslovima i politikama od važnosti za mlade u lokalnim sredinama, njihovo aktivno sudjelovanje u javnom životu, informiranje i savjetovanje mladih. S obzirom na to kako mladi imaju najbolji uvid u specifične potrebe mladih u svojoj zajednici, predstavničkim i izvršnim tijelima mogu biti od velike pomoći u definiranju lokalnih politika za mlade. Jednako tako važno je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave budu aktivna podrška savjetima u njihovom radu.

Član savjeta mladih može biti svaka mlada osoba s prebivalištem ili boravištem u Republici Hrvatskoj s navršenih petnaest do trideset godina starosti. Zakon o savjetima mladih uređuje osnivanje i način izbora članova i zamjenika članova savjeta mladih, njihov djelokrug i druga pitanja važna za rad savjeta. Provedbu Zakona prati Središnji državni ured za demografiju i mlade, nadležno za mlade, koji tijekom godine prikuplja podatke o djelovanju savjeta mladih u prethodnoj kalendarskoj godini i izrađuje godišnje izvješće o provedbi Zakona o savjetima mladih te na druge načine nadzire provedbu toga Zakona.

Treba naglasiti i obrazovnu dimenziju savjeta mladih jer mladi putem savjeta izravno uče o političkim procesima, demokratskom sudjelovanju i odlučivanju, vježbaju se u javnom nastupu te sudjeluju u brojnim programskim aktivnostima razvijajući tako svoja znanja, vještine i sposobnosti. Iskustvo rada u savjetima mladih mladima može biti motivacija i za buduće društveno i političko djelovanje.

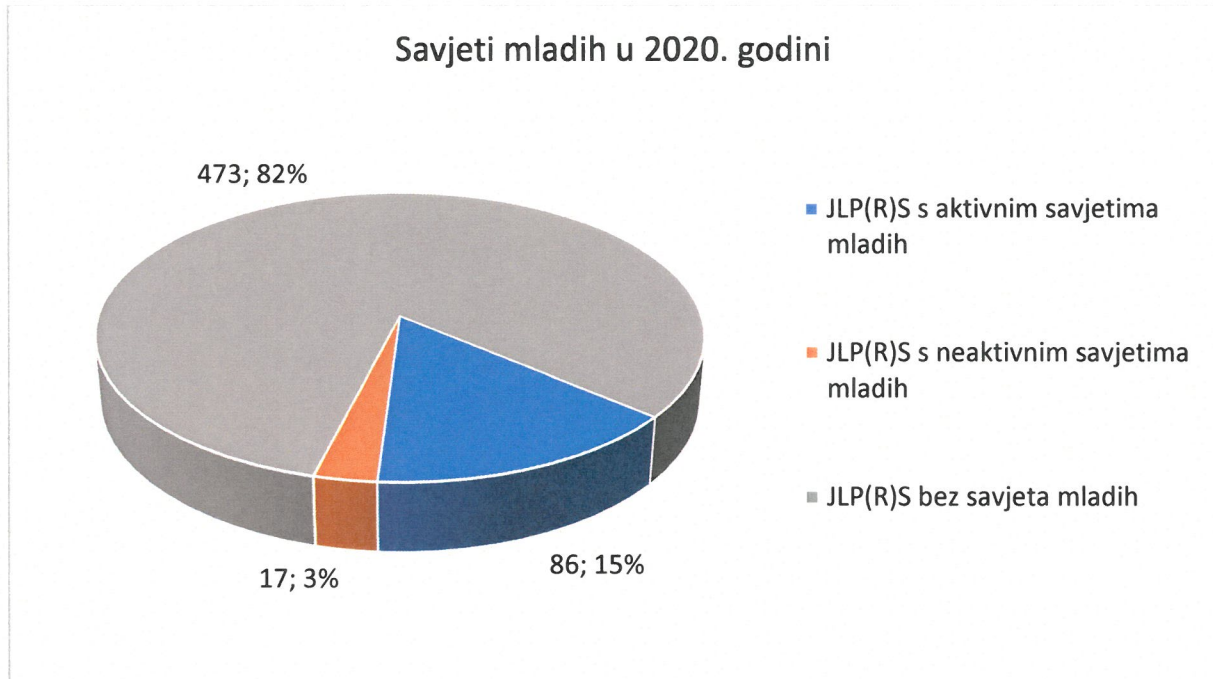
Pregled djelovanja savjeta mladih u 2020. godini

Do sredine mjeseca lipnja 2021. godine dvadeset hrvatskih županija i Grad Zagreb dostavili su Središnjem državnom uredu za demografiju i mlade županijska izvješća o podacima o radu savjeta mladih na području svoje županije. Na temelju analize tih podataka zaključeno je slijedeće: u 2020. godini u Republici Hrvatskoj je bilo aktivno 86 savjeta mladih od ukupno 124 osnovana savjeta. Savjeti mladih aktivno su djelovali u Gradu Zagrebu i 14 hrvatskih županija, zatim u 44 grada i u 27 općina. Ukupno 37 savjeta mladih nije u potpunosti djelovalo u skladu s odredbama Zakona o savjetima mladih te ih se ne može smatrati aktivnima.

U skladu sa Zakonom o savjetima mladih, Središnji državni ured za demografiju i mlade smatra aktivnima one savjete koji su održali barem jednu sjednicu u šest mjeseci, usvojili program rada i ostvarili konkretne rezultate svoga djelovanja u suradnji s predstavničkim i/ili izvršnim tijelom ili su sudjelovali u različitim programskih aktivnostima. Primjerice, jedan od županijskih

savjeta mladih donio je program rada Savjeta mladih za 2020. godinu, imao je ostvarene rezultate prema djelokrugu u suradnji s JLP(R)S (osigurana su proračunska sredstva) i izvještavao je o konkretnim rezultatima svoga djelovanja, ali nije bilo održanih sjednica savjeta u 2020. godini kao ni održanih sastanaka predstavničkog i/ili izvršnog tijela sa Savjetom te ih se ne može smatrati aktivnim već samo osnovanim savjetom.

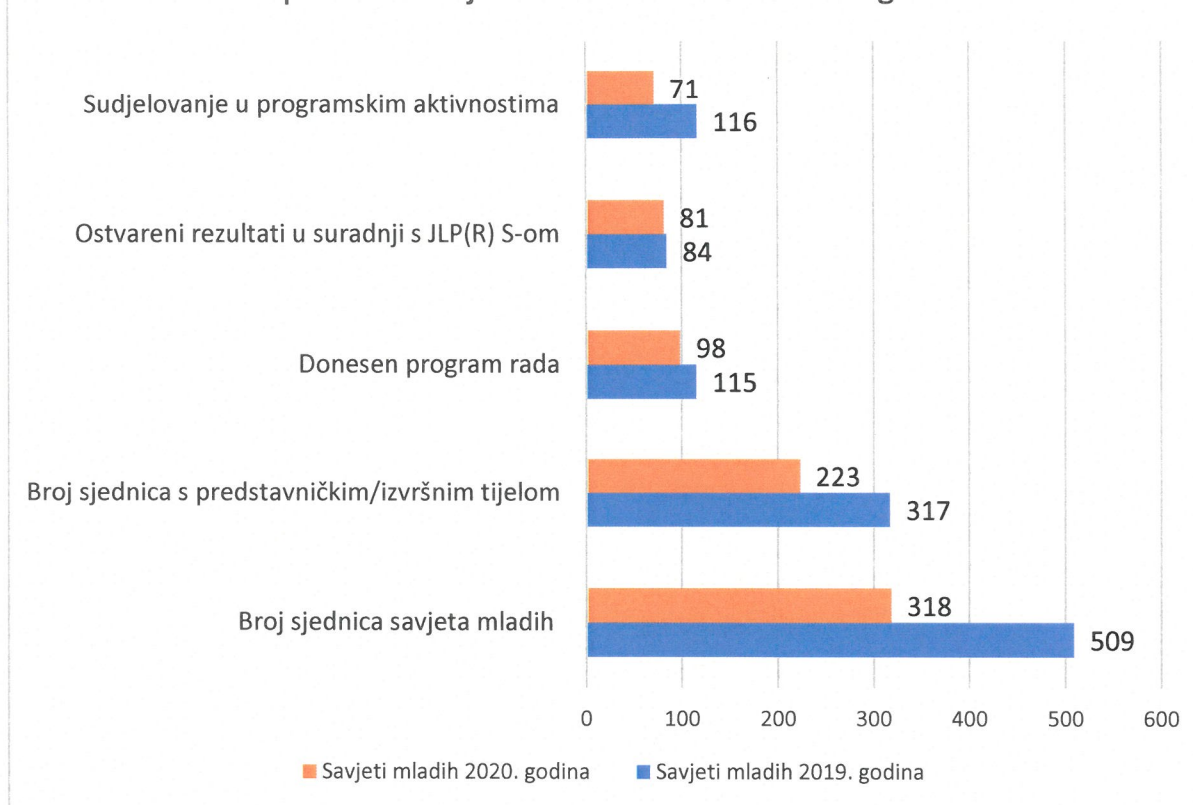
Savjeti mladih u 2020. godini

Savjeti mladih održali su ukupno 318 sjednica u 2020. godini, a održana su 223 sastanka predstavničkog tijela i/ili izvršnog tijela sa savjetom mladih. Prema podacima iz županijskih izvješća, 98 savjeta mladih usvojilo je program rada, a 81 savjet mladih ostvario je konkretne rezultate rada u suradnji s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave kao što je, primjerice, povećan proračun za mlade, povećan iznos stipendija za učenike i studente ili subvencije za prijevoz.

SAVJETI MLADIH U 2020. GODINI				
Broj sjednica savjeta mladih u 2020. godini	Broj sjednica s predstavničkim/izvršnim tijelom	Donesen program rada	Ostvareni Rezultati u Suradnji s JLP(R)S-om	Sudjelovanje u programskim aktivnostima
318	223	98	81	71

Usporedba savjeta mladih u 2019. i 2020. godini

Vezano uz programske aktivnosti, savjeti mladih ističu sudjelovanje na sjednicama Koordinacije županijskih savjeta mladih te na različitim edukacijama i radionicama. Nadalje, većina savjeta mladih prisustvovali su Konferenciji "Dijalog EU-a s mladima postaje vidljiv – informiraj i osnaži mlade na lokalnoj razini" koja se je organizirala 11. ožujka 2020. godine u Zagrebu u organizaciji Savjeta za mlade Vlade Republike Hrvatske. Isto tako i kako je većina savjeta mladih istaknula, zbog situacije s pandemijom COVID-19 većina programskih aktivnosti nažalost je bila otkazana.

Najviše aktivnih savjeta mladih djelovalo je u Karlovačkoj, Primorsko-goranskoj, Istarskoj, Krapinsko-zagorskoj i Zagrebačkoj županiji, a najmanje u Sisačko-moslavačkoj, Virovitičko-podravskoj, Ličko-senjskoj i Brodsko-posavskoj županiji.

Primjeri dobre prakse

Među aktivnim savjetima mladih mogu se izdvojiti pojedini savjeti kao primjeri uspješnog rada s vidljivim rezultatima. U nastavku su navedeni samo neki od primjera dobre prakse.

Grad Zagreb

Savjet mladih Grada Zagreba održao je šesnaest sjednica savjeta mladih u 2020. godini što je najveći pojedinačni broj održanih sjednica savjeta mladih. Nastavno na potres koji je zadesio Grad Zagreb 22. ožujka 2020. godine, Savjet mladih je predložio smanjenje proračunskih stavki za Savjet mladih u iznosu od 145.000,00 kuna za sanaciju i obnovu potresom oštećenih područja. Savjet mladih Grada Zagreba je na online sjednici Koordinacije županijskih savjeta mladih RH održanoj u travnju 2020. godine podržao preporuke za uvođenje izvanrednih politika za pomoć mladima u kriznoj situaciji uzrokovanoj pandemijom virusa COVID-19.

Isto tako, Savjet mladih Grada Zagreba je povodom Međunarodnog dana mladih koji se obilježava 12. kolovoza objavio priopćenje kojim je istaknuto kako je taj dan idealan trenutak kada se posebno treba osvrnuti na sve interese, želje i potrebe mladih u našem društvu, ali da kroz cijelu godinu moramo biti u dosluhu s njihovom zaigranošću, voljom i ambicijom za istraživanjem. Dana 30. prosinca 2020. Savjet mladih Grada Zagreba organizirao je humanitarnu akciju prikupljanja potrepština za pogođene potresom u Petrinji i okolnim selima.

Grad Križevci

Savjet mladih Grada Križevaca održao je sedam sjednica savjeta u 2020. godini unatoč pandemiji virusa COVID-19. U svom djelovanju u 2020. godini Savjet mladih zalagao se za odgodu naplate studentskih kredita u vrijeme pandemije te je aktivno sudjelovao u raznim skupinama za izradu strategije razvoja Grada Križevaca.

Grad Duga Resa

Savjet mladih Grada Duge Rese u Zagrebačkoj županiji organizirao je održavanje dvije radionice u sklopu projekta "Cities of YOUth: increasing the role of young people in the development of tourism infrastructure". Isto tako, održana je prva radionica u sklopu projekta Financijska pismenost u Dugoj Resi u Demokratskom rasadniku, a ispred Gradskog kazališta Zorin dom zajedno s Integrativnim centrom mentalnog zdravlja, Savjet mladih obilježio je Svjetski dan mentalnog zdravlja.

Grad Šibenik

Savjet mladih Grada Šibenika u Šibensko-kninskoj županiji održao je pet sjednica Savjeta i imao niz programskih aktivnosti. Provedena je kampanja "Time to move 2020." s nešto smanjenom brojem aktivnosti od predviđenih, a studenti Veleučilišta u Šibeniku su putem infopulta i jednog predavanja dobili informacije o mobilnosti i programima Europske unije.

Grad Beli Manastir

Savjet mladih Grada Belog Manastira u Osječko-baranjskoj županiji održao je pet sjednica savjeta. Savjet je sudjelovao u radu Povjerenstva za dodjeljivanje stipendija. Grad Beli Manastir je u 2020. godini dodijelio nove stipendije za studente i za učenike srednjih škola s područja grada.

Splitsko-dalmatinska županija

Savjet mladih Splitsko-dalmatinske županije održao je ukupno šest sjednica, a isto tako kroz 2020. godinu sudjelovali su u brojnim aktivnostima. Održali su edukativne karaoke u svrhu promocije zdravlja srca i krvnih žila s udrugom studenata medicine CroMSIC Split. Savjet mladih sudjelovao je u organizaciji događaja povodom obilježavanja Međunarodnog dana djeteta oboljelog i izliječenog od malignih bolesti te na Okruglom stolu na temu "Rad udruga za mlade u vrijeme pandemije". Savjet mladih Splitsko-dalmatinske županije donio je odluku o donaciji potrebnih sredstava područjima koja su pogođeni potresima te mjere za pogođene skupine tijekom pandemije COVID-19.

Osječko-baranjska županija

Savjet mladih Osječko-baranjske županije održao je pet sjednica u 2020. godini. Podržao je inicijative predstavničkog tijela kojima se pomaže mladim obiteljima, jača pronatalitetna

politika, osnažuje mlade ljude u potrazi za zaposlenjem kao i educira mlade o poduzetništvu. Posebna pozornost u radu Savjeta je volontiranje mladih, uključivanje u civilni sektor te stvaranje preduvjeta za kvalitetniji kulturni i sportski život mladih na području Osječko-baranjske županije. U konačnici ove aktivnosti doprinijele su pripremi projekata koji su u realizaciji: "Školski obrok za sve" i "Subvencioniranje stambenih kredita".

Općina Josipdol

Među aktivnijim općinskim savjetima ističe se Savjet mladih Općine Josipdol u Karlovačkoj županiji koji je održao šest sjednica u 2020. godini. Na inicijativu Savjeta mladih uvedene su stipendije za učenike i studente, a dio proračunskih sredstava usmjereno je za uređenje sportske infrastrukture i povećanje kulturnih sadržaja u Općini.

Općina Gradec

Savjet mladih Općine Gradec u Zagrebačkoj županiji je uz rad na brojnim projektima iz svog proračuna financirao provedbu aktivnosti i projekata za djecu i mlade na području Općine, a od programskih aktivnosti ističe se projekt opremanja ženske vatrogasne ekipe Haganj ruksacima i teniscama za odlazak na državno natjecanje.

Općina Kostrena

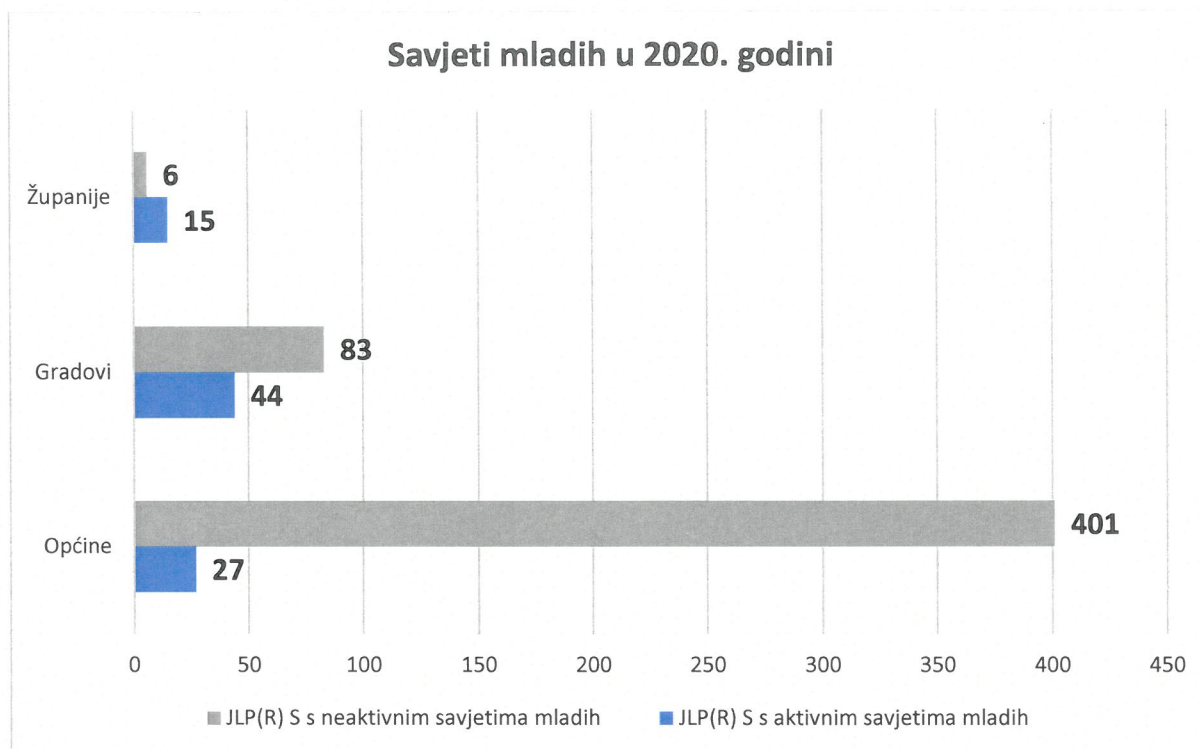
Savjet mladih Općine Kostrena je na radionici i druženju "Mladi kreiraju" u organizaciji Grada Rijeke u lipnju 2020. godine sudionicima predstavio rad Savjeta te proveo radionicu na temu "Savjet mladih – suradnja sa zajednicom, mladi, diskusija o temama i metodologiji aktivnosti" gdje su obrađene teme o ulozi savjeta mladih u političkom odlučivanju i što savjet mladih može učiniti za mlade.

Izdvojene teme

Središnji državni ured za demografiju i mlade dao je mogućnost savjetima mladih da se u županijskim obrascima za 2020. godinu izjasne o najvećim poteškoćama u radu savjeta mladih tijekom 2020. godine. Prema dostupnim informacijama ističe se problem održavanja sjednica Savjeta uslijed nedostatka kvoruma slijedom propisanih epidemioloških mjera uzrokovanih pandemijom COVID-19. Isto tako, naznačena je i nedovoljna zainteresiranost članova Savjeta mladih za provedbu aktivnosti iz djelokruga Savjeta mladih.

Zaključno

U odnosu na prethodnu 2019. godinu kada su u Republici Hrvatskoj aktivno djelovala 96 savjeta mladih, podaci za 2020. godinu govore da je u 2020. godini aktivno djelovalo 86 savjeta mladih i da je došlo do blagog pada broja aktivnih savjeta uslijed, vjerujemo, okolnosti nastalih pandemijom COVID-19, zbog čega je onemogućeno aktivnije djelovanje savjeta mladih u Republici Hrvatskoj. U odnosu na ukupno 576 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, samo 15% njih imalo je aktivan savjet mladih. Savjeti mladih u najvećem postotku aktivno djeluju u županijama, a najmanje aktivnih savjeta nalazi se u općinama.

Navedeni podaci jasno upućuju kako velika većina jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije prepoznala savjete mladih kao jedan od oblika uključivanja i aktiviranja mladih na svom području ili iz drugih razloga nije mogla osnovati savjet mladih. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svojim izvješćima najčešće navode neprikladnu demografsku strukturu ili nezainteresiranost mladih kao prepreku osnivanju i djelovanju savjeta mladih. Kad je riječ o malom broju savjeta mladih u općinama, često se ističe kako se mladi nalaze na školovanju u gradovima pa se iz tog razloga sjednice ne mogu održavati ili nema potrebnog kvoruma za rad te osnovani savjet prestaje djelovati.

Kako bi se olakšalo osnivanje savjeta mladih u jedinicama lokalne uprave i samouprave koje imaju poteškoća u osnivanju savjeta zbog slabije naseljenosti i manjeg broja motiviranih mladih, u novom prijedlogu Zakona o savjetima mladih razmotrit će se smanjenje broja potrebnih prijava za osnivanje savjeta mladih kao i pojednostavljenje postupka.

Donošenjem izmjena i dopuna Zakona očekuje se poboljšanje statusa savjeta mladih kod predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mladih u široj javnosti, kvalitetnija suradnja s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te poticanje većeg interesa mladih na sudjelovanje. Djelovanjem savjeta mladih želi se postići bolja komunikacija mladih i donositelja odluka te veći angažman mladih u lokalnoj sredini, a koji će povećati kvalitetu života mladih u lokalnoj zajednici, u skladu s njihovim potrebama.

Središnji državni ured za demografiju i mlade smatra kako će izmjene i dopune Zakona o savjetima mladih unaprijediti područje budućih politika za mlade na lokalnoj razini i potaknuti mlade na aktivnije uključivanje.

